

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОМУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЫ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЫ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХООРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1958
ФЕВРАЛЬ
20
ЧЕТВЕРГ
№ 36 (4006)

Өртөө 20 коп.

Бистин үлетпүрүвүстү хөгжүдөринин чаа, аажок улуг планнарын бот-тандылар дээш, күш-ажылдын бүдүрүкчүлүүн чайгылыш чок бедидер, продукциянын бот-үнезин чингедир болгаш шынарын экижидер дээш, улам ыңайгы техниктиг депшилге дээш эрес-шудургу демисежиринче бистин маадырлыг ажылчын аңгыны, инженерлерни, техниктерни, конструкторларны үлетпүрүнүн бүгү ажилдакчыларын партия кыйгырып тур.

(СЭКП ТК-нын бүгү сонгукчуларга Кыйгырындан).

Күш-культураны болгаш спортту улам-на массалыг болдулар дээш

Бо кышкы спортчу сезон болза, Тываның күш культуруларын болгаш спортчуларын амыдырамынча улуг чугула боуушкуннар-биле демделеттинер эртин турар. РСФСР-нин улустарының Бышкы спорткындамы-биле холбаштырган районнарга база обласка болуп эртин спорткындамалар, ол ышкаш Совет Армияның 40 чыл оюнга турсааттаан профсоюзлар болгаш Комсомолдун массалыг хааа кроуу обласка күш культуруларын болгаш спортчуларын техника таламы-биле мергежилдиниң алаан өскөннү көргүскен.

Районнарда болуп эртинден маргылаага күш-культураның бежен хире-жудуку коллективтери болгаш 800 ажык спортчулар киришкен. Мычарга облас-тымд 21 кышкы спорткындамына Эр-тинден өскө бүгү районнар боттарының командаларын чорутканнар. Ол-ла маргылаага хей-хей спортчу аныктар спорт таламы-биле бирги, ийгили разрыларын чедип ал, мурунда турган рекордтарын экижигенер. Ол маргылаага чүгле Кызыл хоорайның эвес, харын Каз-Хем, Таңды мшкы районнарының спортчулары дыка бедик түңнелерин көргүскенер.

Күш-культура болгаш спорт таламы-биле алаан таарычылгы түңнелер бисте чедип алынган. Чамдык командалар, спортчулар бедик түңнелерин көргүдүп, рекордтары-дык база тургустулаан. Мычарга ам күш-культура таламы-биле ажилдар чогуру негелдизинге четкен ол деп чедип санап болбас учураат. Бо таламы-биле ажилдарда улуг четпестер бар дээрини шуут чугаалаар херек.

Спорт ажилына массаны калбаа-биле клириштерер ажил бисте багай тургустунган. Казан спорткындамалар, маргылаага болу бээрге, мурундагы-ла эвезин санагы кижилерни чыгаш дүвү далааш-биле командаларын четкелде, эки бедик-келдер-да кылбайн маргылаага киириштер шын эвес практика сөөгү үеде обласкы күш-культура болгаш спорт таламы-биле комитетинде болгаш чамдык районнар комитеттеринде чаңыл апарган. Мычарга маргылаага, ылаңгыя көдээ күш-культуруларынң кон-чуг эвезин киржиң, олардан чемпюн ол алганнар ховар болуп турарынын бир кол чыдаагыны мында.

Бо бүтүндүк түңнелдине спорттун кышкы-даа, чайгы-даа хевирлеринге федерациянын зоналар айы-биле болгаш маргылаага бистин обласкы спортчулар багай түңнелдерин болуп турары чамдык эвес болгай. Эртен чылын Новосибирскиге болгаш маргылаага об-ластан барган хоккейчилеринң командалык чамдык-даа сан чедип алааны анда тодаргай чыккы болуп. Ол ышкаш амгы үеде Иркутск, Томск, Киров хоорайларда эвезилер айы-биле болуп турар хаачы-ларын, конькичилерин командалары база шоолуг бедикелдер чок чорутканнар.

Үстүнде айтылган четпестерин, чамдык күш-культураны болгаш спортту улам-на массалыг болдулар таламы-биле ажилдын бистин обласка куду ден-сидиг болуп турарынын кол чыдаагыны амангытчы мурунда күш-культура болгаш спорт таламы-биле обласкы комитетиниң (даргазы эш Горбунов), оң районнар комитеттериниң спортчулар-биле ажилды доктаамал чорутпайн, күш-культураның чер-черде кудуку коллективте-ринге кошкык - дузалажын турары-биле тайылбырлаттынар. Комитеттин ажилын-да улуг четпестер барын куралдарга-даа, обласкы оюнуларына-даа чамдык эвес улаа айтпн белген. Мычарга оң даргазы эш Горбунов болгаш өскө-даа ажил-дакчылары оң чогуру түңнелди амгыда чедип кылбаан болгаш ажилды бисте-ле

Депутаттарга кандидаттар-биле сонгукчуларнын ужуражышкыны ЧАА-ХӨЛ РАЙОН

ЧАА-ХӨЛ. (Телефон-биле). Бо чылдын февраль 18-те Чаа-Хөл районун Кул-тура бажыдына хей кижин киржикчылгы ужуражылга хуралы боуп өрткөн. Анда чүгле Чаа-Хөл сууруң эвес, харын рай-онунң колхозтарындан, көдээ Советтерин-ден улус келген. ССРЭ-нин Дээди Сове-диниң Эвилелдиң Советинге депутаттык кандидаты эш С. К. Тока биле ол ужура-жылга хуралына буюртуртар эш Жу-равлев илеткел кылган.

Көдээ ажил-агынын шийтирилги хөг-жүдөр дугайында Коммунист партия-ның болгаш Совет чазактын салган со-рудаларын амыдыралга боттандырып шашан, районун ажилчы чоннарының чедип алган чедикшилерин илеткелчи доңчулап чугаалаан. ылаңгыя районун колхозчу тараажылары, МТС-тиң механизаторлары-биле дем-катыжын алган, эртен чылын та бүтүндүк тараа кул-тураларының 16,6 центнер дүжүдү, 4 Ленин аттыг көдээ ажил-агы артелин-ниң тараажылары—19,3 центнери ажаан алган. Колхозтарынң маа ажилын хөг-жүдөр, оң продуктулуун бедидер, район-ди култура тургузушкунун айтыр-галарын дүрген шийтирээр таламы-биле эртен сонгудалардан бээр боттут тү-ңнелдер чедип алынган дээрин илеткелчи база демделген.

Оң-биле чергелештир, районун ажил-агында бар четпестерин эш Журавлев илеретпешаан, ук четпестерин шийтир-илги уутукаринче ужуражылга хуралы-ның киржикчилерин, районун бүгү ажилчы чоннарын кыйгырган. ылаңгыя мал ажилын саймрадыр, техниктиг

Депутаттарга кандидаттар-биле сонгукчуларнын ужуражышкыны ЧАА-ХӨЛ РАЙОН

культураларын бүдүрерин көүдөндөр та-ламы-биле сорулгалар районда дыка чет-пес шийтирилгенин турар. Малдык ажаалдамын кошкыканын түңнелдине 1957 чылда районун колхозтары 3900 баш малынңан көтөрөан, а бо чылдын чүгле январьда беш 150 ажык баш мал аяган болуп турар. Картофель, ногаа бү-дүрүлгезин көүдөндөр айтыртыгын ший-тирээр дыка хожудуп турар. 1956 чыл-да колхозтар га бүтүндүк 300 центнер кукурузаны алган хирезинде-ле, 1957 чылда гектар бүтүндүк чүгле 56 цент-нери ажаан алган.

«Бурунгар» колхозтан келген эш Су-дуд, Чаа-Хөл МТС-тиң комбайнери эш Шакар болгаш өскө-даа ол ужура-жылга хуралына санал беришпаан, чедип адылган чедикшилерин демделеп, ажилды бар четпестерин илеретип, ук четпестерин чылдарынын боттут арга-ларын айтышканнар.

Илеткелчи болгаш санал бергенер бо-дудун депутаттыга тодаргай чагыларын беришпаан, коммунистерин болгаш пар-тия кижигун эвезтерин богуңуң кан-дидаты эш С. К. Токаны дээш бо чылдын март 16-да боттарының бадылаанын-нарын бөориче районун девисааринде ССРЭ-нин Дээди Советиниң Эвилелдиң Советинге депутаттык кандидаты кылдыр оңу депшитар чонун бедик илеткелди дээш эш С. К. Тока богуңуң өртүп четир-лерин хуралга илеретпешаан, колхоз-чуларынң анда берген чагыларын күдөндөр дээш бүгү күжүн бөорин хү-лээнген.

БАРЫН-ХЕМЧИК РАЙОН

БИЧЕ-ТЕП. (Телефон-биле). Барын-Хемчик района «Кызыл тараачын» кол-хозтун колхозчулары болгаш Шекпа-көдээ Советтин ажилчы чоннары 400 алыг кижин чыгынган. Ол болза, Кызыл-Мажаалтынң № 613 сонгуду округу-нун таламы-биле депшитар депутат-тык кандидаты эш С. Ч. Сарылар-биле ужуражылга хуралы. Ол хун колхозчу-дегем кавуун көрүштүг шимешкен тур-ган.

Ужуражылга хуралын колхозта парт-ганизация секретары эш Дарый-оол ажилган. Бүдүрүлгезин эш Эртин-Очу-нун доңчу илеткелдиниң соонда ажил-иш-ле холбашкан саналдар эгелзген. Бо хү-нерге чедип төрөн 1034 хойунг хураган-нары, 24 инектин былаалары шуут мен-ди, аки доругуп турар. Колхозтун хей-фермазынын эргелекчини эш Төгүстүн чу-гаалааны болза:

— Эртен чылын бистин колхоз маа-эстүренинин планын нийтизи-биле 100,1 хуу күдөсткөн, продукция таламы-биле

көргүзүлгө база багай эвес болган. Бо чылдын оң-даа бедик көрүзүлгезин бо-дудунга колхозчу малчынын бүтүрүлгө-дү. Сонгудалар хүнүнде эш Сарылар дээш бадылаанынчыны чамдык эп-сеткил-дик бөорөзгөн.

Колхозтун тулут бригадалынын бри-гады эш Херел богуңуң саналыга амгы үеде тулут мажын белеткен турар эвезо-ларда чамдык четпестерин шүгүмчүлөөн. Бо таламы-биле ууртулганы колхоз өш-таар чери экижидерин ол негезен. Сөс ан-чүве чугаалаан Доржу болгаш өскө-даа эртен депутаттык кандидатыга тодарган чагыларын берген.

Хей күш негеттинер ажилдарын иже-лишпаастаар хемчеглер четпес организа-статынын турар. Материалдар чогунда сүт-баран фермамыда шагды-ла туттулган улам-кажа мычарга чедип механизаста-тынмаан. Хову ажилында болгаш артель бүдүрүлгезинде өскө-даа адырларын ол таламы-биле негелдизин шийтирээр-инге дузалажын колхозчулар илерет-кен.

Дайынчы лозунгунун адаа-биле

«ССРЭ-нин Дээди Советинге сонгудал-ларын хүнүнде күш-ажыла таламы-биле чаа-чаа чедикшилерин ужуражылга-лар!»—деп лозунгунун адаа-биле Су-дуд МТС-тиң механизаторлары машина-трактор пармынын септелгезинде ажил-дан турарлар.

МТС-тиң коллектив богуңуң бүгү бо-дунар аргаларын санал көргөп, трактор-тар септелгезин Совет Армияның 40 чыл оюнуң хүнүндүк бетинде доозар деп ший-тирээнер. Септечилер боттарынын се-лзүн эвезин ажил-херек кырынга көр-гүскенер. Беш хонуктан график тургу-зулп алгаш, септелег мастереазындан тракторларын, көдээ ажил-агыны машина-ларын хүнде үш-дөрттү-биле үндүрүп турганнар.

Тракторларын септээр, көдээ ажил-агынын бүгү машиналарын чаксы та-рылгада белетээр таламы-биле дарган Монгуш Ортунак, мотор септечилери Мон-гуш Доржу, В. Каморичин, төкөр Бүжү-гет Көк-Карак олар техниканы септээрин-дег эң аки ажилдааннар. Олар моторларын септеп, чазып, эңгээр, тракторларын

СЭКП ОБКОМУНДА Январьда сүт саалдазы кудулаан фактыларнын дугайында

СЭКП обкомунун бюрору январьда обласкы колхозтарынга болгаш совхозта-рынга сүт саалдазынын таламы-биле социалист чарытын түңнелдерин чугаалажып, а ол ышкаш СЭКП районнарын секрета-рылары эштер Москваденонун (Каз-Хем район) болгаш Верзилинниң (Таңды район) информацияларын болгаш чугула айтыртыгын көүдөндөр чугулазын чедип үнелеп көрбөзүнүн болгаш чугула айтыртыгын чамдык районнарын таламында харысалга чок көргөнүн харыса-биле, а ол ышкаш ферма ажилдакчыларын ортуңуңа организа-ция болгаш масса-политиктиг ажилды кошкыканын, саар инектерин багай ажап, чемгеренини түң-нелдине эртен чылдынга денээрге январьда сүтүн нити саалдазын колхозтар-нын хей нуруузу кудулаканын бөор демделген. Чамдык Тес-Хем районун колхоз-тарынга сүт саалдазы 66 хуу, Таңдынынга—15,9, Каз-Хемнинге—7,2, Өзүрүңге—7,7 болгаш Улуг-Хемнинге—3,1 хуу кудулаан. Каз-Хем районга эртен чылдын январьда саар инектен-не 42,1 килограмм сүтү алган турган болза, а бо чылдын—35,9 кг азы 6,2 килограмм эвезш, Таңдынынга—5,7, Тес-Хемнинге—5,4 кг эвезш сүтү алган. Улуг-Хем районун 9 колхозтарындан 7 колхозтар сүт саалдазын кудулаан, ылаңгыя СЭКП-нин XX съездин аттыг артель—54 хуу кудулаан. Барын-Хемчи-к районун «Кызыл тараачын» колхозу саалдазы 78,2, Чаа-Хөл районун «Найраал»—62, Каз-Хем районун «Совет Тыва»—44 хуу кудулааткан.

«УТКА-нын 25 чылы» совхоз эртен чылдынга денээрге январьда 4100 кило-грамм сүтү, «Элегес» совхоз—1900 килограмм сүтү чедип албаан.

Концентраттыг чемпер чедиппей турда-ла, СЭКП-нин Чөөн-Хемчик райкомунун болгаш райкукомунун таламында контроль чогунуң харызын чедип Чадана райо-ну колхозтарга бээр дээр 29 тонна шийкиндилерин төткөлөп каапкан.

Ындыг бойдал болза 1958 чылда сүт саалдазынын планыг онаалгаларын күдө-ндөр үер чорукка чедирер турар.

Январьда сүт саалдазы кудулаанын чылдагааннарын доразан тодаларын, сүт саалдазынын ай саналда планыг онаалгаларын чугаа чок күдөндөрүн хандырып турган, ажил-агы бүтүзгө инектерин продуктулуун бедидерин тодаргай хем-чеглерин ажапдан кылырын болгаш боттандырыын обласкы көдээ ажил-агы эр-гелелинге (эш Цеменкога), СЭКП районнарын секретарыларынга болгаш рай-кукомнарын даргаларынга, МТС-тер болгаш совхозтар директорларына, колхоз-тар даргаларынга СЭКП обкомунун бюрору хүлээткен.

Таңды болгаш Каз-Хем районнарын колхозтарынга январьда сүтүн кудулаан-нын чылдагааннарын дугайында СЭКП районнарын секретарылары эштер Верзилин болгаш Москваденонун таймыбын СЭКП обкомунун бюрору четпес-деп санаан болгаш сүт саалдазын көүдөндөрүнчө уланган хемчеглерин алырын оларга дааскан.

Ажил-агы бүтүзгө сүт саалдазын кудулаанын чылдагааннарын дугайында бижимел таймыбын обкомга февраль 25-ке чедип киирерин, моон сонгаар, сүт саалдазын чоруп турарын дугайы декада бүтүзгө оперативтиг айка-лып турарын СЭКП районнарын бигри секретарыларынга, райкукомнарын дар-галарынга СЭКП обкомунун бюрору хүлээткен.

Сүтүг инектерин чемперер, ажаар-тежер чорукту организа-сттарын онза кон-троль алырын, чемперин, ылаңгыя силосу чөп ажилдарын хандырамын, фер-маларга масса-политиктиг ажилды күштелдирерин база инек бүтүзгө сүт саал-дазын көүдөндөр чедип алырын СЭКП райкомнарынга, райкукомнарга, МТС-тер бол-гаш совхозтар директорларына, колхозтар даргаларынга СЭКП обкомунун бюрору хүлээткен.

«Областын эң эки саачымы» атты тыпсыр база хүндүлүг бижиктер-биле болгаш өрткел бедикер-биле шамаар төвөдө, колхозтарын болгаш совхозтарын муру-накчы саачыларын дандызын март 1-ге чедип киирип келерин обласкы көдээ ажил-агы эргелелинге (эш Цеменкога), комсомол обкомунга (эш Юмбууга), рай-комнарын секретарыларынга болгаш райкукомнарын даргаларынга СЭКП обкомунун бюрору хүлээткен.

Чигир бүдүрери көвүдөп турар

АТМА-АТА. (СЭТА). Казахстаннң бү-дүрүлгези 1957 чылдын дүжүдүң чиг-гир септелзин ажилдан кылырын доо-ккан. 1955 чылдынга болза чигирини буюн чартык катан хойлу бүдүрүп үн-дүргөн.

Чигир сепкелзиниң тарылгаларын кол-хозтарга болгаш совхозтарга дыка кал-бартыр база чигир бүдүрерин үш катан көүдөндөр деп сорулга ам салдылган. Бо чылдын бешин ол культураны тарылга-ларын 1957 чылдынга денээрге 65 хуу

калбартыр, а 60 чылга чедип ол тарыл-галар үш чартык ажил катан өзер.

Ам ажилдан турар беш чигир заводта-рыннң күчүңу уладыр, оон ангыда немей дөрт бүдүрүлгезин тударын шийтир-лзөн.

Чигир бүдүрүлгезин Чөөн-Казахстан экономиктиг районда организа-стал турар. Шемонайкин заводтун тулунун бедет-келди эгелзген.

1960 чылга чедип Казахстан чигир бүдүрерин 1957 чылдынга денээр-гө үш ажил катан көүдөндөр.

Техниктиг база улам өзүп турар

Шагаан-Арыгың машина-трактор станциянын материал-техниктиг база-зы чыл-бүрү улам-на өзүп турар. Ол бо-ла, партия болгаш чазактын көдээ ажил-агынын улам ыңай хөгжүдөрүнчө ут-ландыр ап чорудуп турар хемчеглериниң база бир көрүтүү болур.

Амгы үеде МТС-те чеди ажил-бүрү мар-каларын 79 тракторлар, 60 ажык ком-байннар бар. Чүгле чамдык эртен чылын бешин 12 тракторларын, 28 комбайнарды болгаш көдээ ажил-агынын өскө-лаз эвезин хей техникаларын алган.

бөлгаш көдээ ажил-агынын өскө-даа машиналарыннң аны-бүрү көзөктөрүн чартап кызыр болгаш септээр таламы-биле бүгү ажилдарын өй-шаанда күдө-ндөр турарлар. Септечилер Кузлар Бөр-бө, Ондар Убек, Ондар Кыдат-оол, Ондар Очур-оол олар өскө-дөрдө база-ла хожу-дан калбайн, хүй онаалгаларын 150—200 хуу күдөндөп турар. О. Убек, О. Бөрбө-оол сепкелзери, лудильниктерин, дис-камыг илирилерин, культиваторларын болгаш кожуду херекселерин бүрүн сеп-теп доосканнар.

И. ОЛДЫРЕВ.

М. И. Ульянованың төрүттүнгөн хүнүндөн бээр 80 чыл болган

ВОЛОДА. (СЭТА). Коммунист пар-тиянын көсүгү ажилдакчысы М. И. Ульянованың төрүттүнгөн хүнүндөн бээр февраль 18-ге 80 чыл болган. Ленинниң дунмазы Мария Ильинична Ульянова 1911—1914 чылдарда Вологдада поли-тиктиг шүдүлгө эртарген. Хоорайнң чамдык бурунгу чурттакчылары оңу ул-пааннар. Уруунун салым-чолун чингедер дөшт келген авазы Мария Александровна-биле калы Мария Ильиничнаның чурттоп турганы ыш бажың Советская кудумчу-га хевээр арткан.

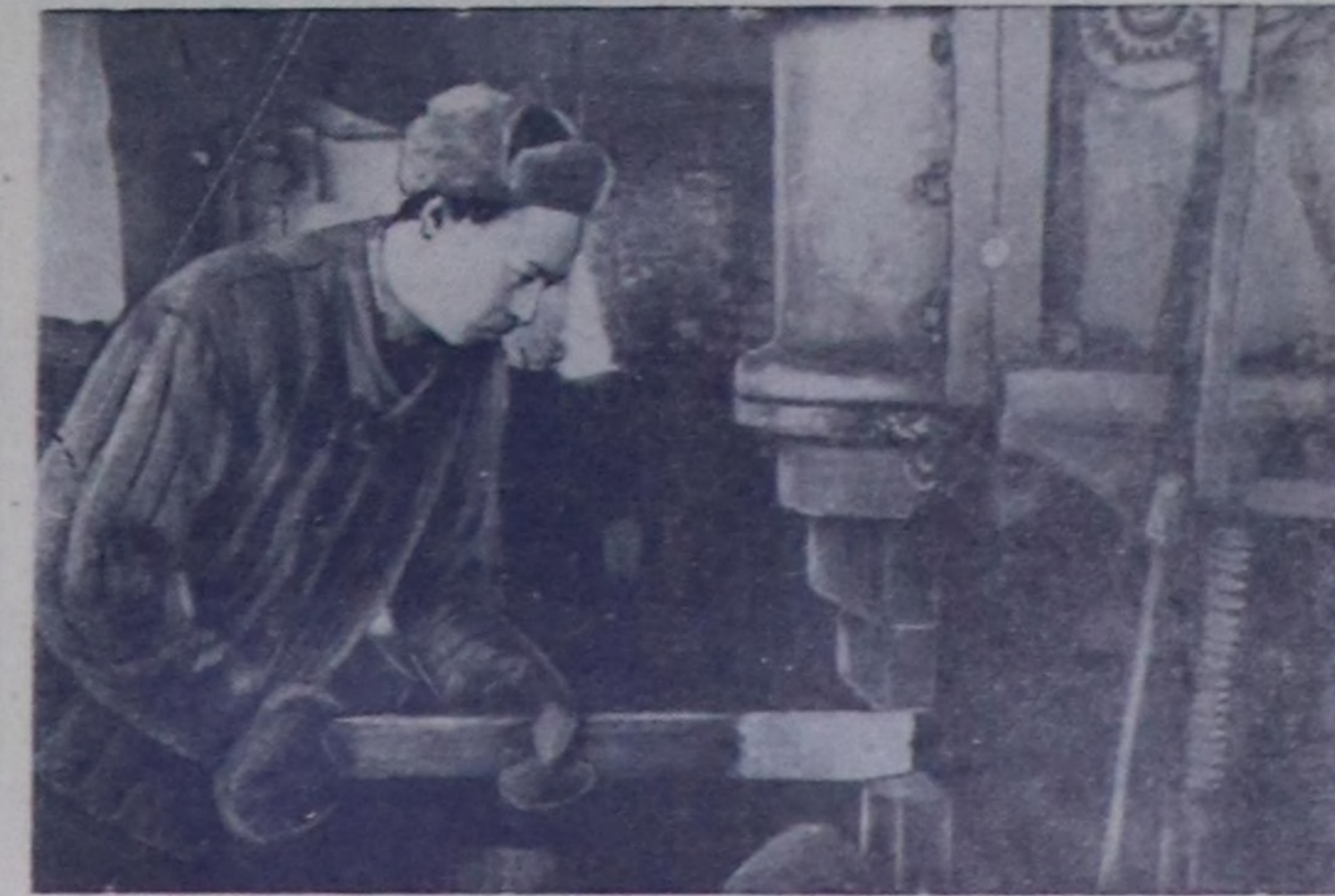
М. И. Ульянова революстуг ажил-чору-дулгалын соксатпайн турган. Вологдадан ол шагды шагда чериниң чажыт доку-ментизиниң херечилер турарын бугулар алырга, ол үеде ол хоорайга М. И. Улья-нова «политиктиг шүдүтүргеннериниң аразынга кол кижин» болуп турган.

Вологда шүдүлгезинге Мария Ильинич-на Ульянованың революстуг ажил-чору дулгалынын дугайын чугаалаан турар делтир тус черин музейиниң көрүкчү-лериниң кичөөнгейин бо хүнүнде хаара тудуп турар.

Ажилчы чоннарын депутаттарын Тыва область Советиниң депутаттарына

Ажилчы чоннар депутаттарын Тыва область Советиниң бешки сессиязын 1958 чылдын февраль 27-де эртенниң 10 шакта Кызыл хоорайнң Култура ба-жыдына чымыдыр.

Ажилчы чоннар депутаттарын Тыва область Советиниң мүссүмү.

Чурукта: Сүт-Хөл МТС-тиң дарганы эш М. Ортунак, көдээ ажил-агынын машина чепестерин септээр таламы-биле ажил нормазын үргүдү 200—250 хуу күдөндөп турар.

Сүт-Хөл МТС-тиң мурунакчы трактористери он таламындан О. Кыдат-оол, солгагай таламында О. Очур-оол. Олар септелег үезинде ажил нормазын док-таамал ажил күдөндөп келгенер. Фото В. Лутковтуу.

ССРЭ-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНГЕ СОҢГУЛДАЛАРГА ХОЛБАШТЫР

МЭЭН САЛЫШКЫНЫМ

Жызылдын септелге-механиктик заводу чаа чылдан эгелеп септелген мурнакчы методу — техниканы кезектер айы-блал тус-тус бедирлерге септеерин шийгөөдөш ап эгелөөн. Чаа методтун ажы-тын иявар айнык көргүзүлгөү тодогай херешиле турар. Заводтун септелге цехи эрткен чылдан ай бүрүзүлө 15 моторларын септеп турган болза, январь айда 30 моторлар септеттинген.

Моторларын шатуун болгаш поршень кезектерин септээр бедирини мен харылап турар мен. Заводка кезириниц мурнунда МТС-ке каш чыл дургузунда механик-комбайнерга ажылдап чордум. Практик кырынга чедип алган дуржу-

гамны бо кезектерин септелгенге чедипкинини ажыгаап, хүнүнү нормазын үргүчү ажыр күүседип турар мен.

Бедирге келген шатуунарны болгаш поршеньнерни эргижирөөн айы-блал ылгап, чаартып ап болур кезектерни хамаарышкан бедиринче чоруткаш, септеттинген механизмнерни кичээнгейлиг хынап турар мен.

Дээди Советтин соңгулдаларыга чедипкинини ужуражыр дөш күш-ажылдын бүдүрүчүлүүн улам бедирин, хүнле ийи моторнун шатуунарны болгаш поршеньнерин ылгап турар мен.

Заводтун ажылчыны. А. ИЗМЕСТЬЕВ.

Заводтун шуткулга цехи

Септелге-механиктик заводтун шуткулга цехиниц ажылчыныры Кызылдын дааранылга комбинадыныц коллективиниц соңгулдалар хүнүнге уткуштур социалистиг чарышты калбартыр дуганды кыйгырыны деткивишаан, боттарынга бедик хүлээлгелерин алганнар. Продуктуларын чүгөлө өш шынарга бүдүрүшкөн, бирги кварталдын планын март 20-де күүседир дөш хүлээлгезин херек кырынга ботандырар дөш олар шалышын ажылдап турарлар.

Хүлээлгелер чедипкинини боттанып турар. Цех январь айнык бүдүрүлгө онаалгазын 160 хуу күүсеткен.

Шуткулга цехиниц бүдүрүп турар продуктуларын ассортиментиниц көүдөш. Ялангыча, печка херекселдериниц областык колхозтарынга, албан, организация болгаш школа, эмгекте черлеринге четчир савыны-биле цех бүдүрүп турар. Ош-биле чергелештир пилорамаларын, көдөш ажыл-агый машиналарыныц үрөгөн кезектерин чагыт ёугаар шуткуну турар.

Күш-ажылдын бүдүрүчүлүүн бедир дөш коллективтиниц кезигүүнери мурнакчы дуржулгаларын ажылдап, күш-ажыл чингидиринге дуузалар алзөн хөй чаартылгаларын кылган. Шойдан канык бир херекселди кудун алырда баштай ош хевин чер кырынга белекчеп алгаш уз хептерге суук шойну кудар. Ол дуржулга бүдүрүлгө шөлүн хөйүчү негеп турар. Чүд хөргө, бир өвөс печкаларынц от салыр черлериниц 100 хире ажиктерини кудар дөш болза, ол хире хепти шала кырынга тус-тус белекчээр. Ош уламандан бүдү-

рүлгө шөлүнү хөйү-биле негеттинери билдинтир. Бар шөлдү долу ажылдап-шаан, хөй продукцияны алмыр-биле чамдык херекселдерини хептерин бот-боттарыныц кырынга таарыштыр белекчээрин ажылчынар шийгөөдөш ап эгелзөн.

Цехтин ажылчыныры шой экидирис, шуткуур талазы-биле хүн-бүрү мергежип турарлар. Оларныц дыка хөйү каш чыл мурунда тускай профессия чок язы-бүрү ажылды кылып чораннар.

ССРЭ-нин Дээди Советинге болур соңгулдалар хүнүнге төлөптиг ужуражыр дөш бүгү соңгукчуларга СЭКП ТК-ныц Кыйгырыны-биле сорук кирген цехтини кезигүүнери тус-түзүндө алган хүлээлгелерин эрестиг күүседип турарлар.

Шуткуучуларныц социалистиг чарышынга Елисеев, Тишанов, М. Омчу болгаш шой экидирис Михаилченко олар эки көргүзүлгөү болганнар. Олар январь айнык онаалгазын ажыр күүсеткен, продукцияны шынарын экижиткенер.

Цехтин кезигүүнери бо айдан эгелеп чаа продукцияны бүдүрүлгө. Чурттагы башынарын болгаш мал кажааларын, бус-биле чымыларынга херекчээр тускай хоолайларын кударынга белекчеп ажылдар чоруп турар. Уз хоолайларын хевин белекчээрини дуржулгалыг чазанычы Желанинге хүлээткен. Ур өвөс үе эрттерге шуткуучулар бус хоолайларын хөйү-биле бүдүрүп эгелзээрлер.

И. ПЕШКОВ, шуткулга цехиниц начальниги.

Бистин үлөтпүрүүстү хөгмүдериниц чаа, аамок улуг планнарын боттандыра дөш, күш-ажылдын бүдүрүчүлүүн чайгылыш чок бедир, продукцияны бот-үнесин чингедир болгаш шынарын экижидер дөш, улам ымайгы техниктиг депшилге дөш эрес-шудургу демисежиринче бистин маадырлыг ажылчыны агыны, инженерлерни, техниктерни, конструкторларны үлөтпүрүнү бүгү ажылдакчыларын партия кыйгырып тур. Социалистиг чарышты улам-на калбартырынче, социалистиг бүдүрүлгөдө бар ийгамчык хөй курлавырларны дидими-биле илередип тываринче болгаш ажылгалга кииреринче үлөтпүрүнү ажылдакчыларын партия кыйгырып тур.

(СЭКП ТК-ныц Кыйгырындан).

Социалистиг чарыштын эгелекчилеринде

Чурунта: Дааранылга комбинадыныц мурнакчы даараныкчыны А. Новикова. Январь айнык онаалгазын ол 155 хуу күүсеткен.

ССРЭ-нин Дээди Советинге болур соңгулдалар хүнүнге күш-ажылды бедик көргүзүлгөү ужуражыр дөш Кызылдын дааранылга комбинадыныц ажылчыныры болгаш албан-хаакчылары январь айнык эгезинде патриоттук эгелзешкини үндүрүп, социалистиг чарышка областыц бүдүрүлгө чараларынц бүгү ажылчынырын, инженер-техниктиг ажылдакчыларын болгаш албан-хаакчыларын кыйгырган, боттарынга бедик хүлээлгелерин алганнар.

Даараныкчылар алган хүлээлгелерин херек кырында чедипкинини күүседип турарлар. Ош дугайын январь айнык көргүзүлгөү талазы-биле көргүзүп турар. Комбинаттың ажылчыныры январь айнык бүдүрүлгө онаалгазын нитизи-биле 131,1 хуу күүсеттишаан. Терзөн чуртка ландан дашкаар 248 муң рубльдин баараныц продукцияны бергенер.

Комбинаттын дирекция чери болгаш партия эге организацияныц ажылчынырынц бедик бүдүрүчүлүүгү ажылдакчыны таарымчалык байламы тургузуп, цехтерин чин-эг болгаш еске-даа материалдар-биле бүрүн хандырган. Чаа чылдын эгезинде бээр комбинакта садык болгаш еске-даа организациялардан чагыт хөйү-биле келген. Илангыча январь айда малчынарга херекчээр хеп айман хөйүчү дараан.

Планга көрдүнгөн бүгү продуктулар ассортимент айы-биле күүсеттинген.

Цехтер аразынц социалистиг чарышынга бирги черини нити дааранылга цехи алган. Цехте ийи эелчег (мастерлери Васильева болгаш Эсмонтова) ажылдап турар. Оларын аразында социалистиг чарышка эш Васильевага удурткан эелчег айнык онаалгазын 174 хуу күүсеткен, бирги черге үнгөн. Быжыкчыларын, даараныкчыларын болгаш еске-даа ажылчынырын күш-ажылды шына организастаттырган болгаш күш-ажылды бүдүрүчүлүү бедзөн. Дааранылга цехи январь айнык дургузунда нитизи-биле 57760 метр пөстөн язы-бүрү хептерни дараан. Моон мурунда чылдарда цех ай дургузунда ол хире хөй пөстү кажан-даа дараан

көргөзгөн хөчүн даараныкчылар эрүчкүдүгү чугаалап турарлар.

Даараныкчылар Гогорева, Граевская, Калмазова, Монгуш болгаш ош-даа өскелер айнык онаалгаларын бүдүн чартык, ийи каттап ажыр күүсеткенер.

— Мен кыйгырыны хүлзөн ап турда бөдүмга квартал планын 120 хуу күүседир деп хүлээлгени алган мен, январь айнык планын ийи каттап ажыр күүсеткен мен. Бирги кварталдын планын март айнык эгезинде ажыр күүседир дөш демисежип турар мен—деп, бүдүрүлгениц мурнакчыны эш Граевская чугаалап турар.

Комбинат кыйгырыга алган хүлээлгезинге бирги кварталда 100 метр материал камнап алмырны айтыган. Уз хүлээлге январь айда күүсеттинген. Комбинат 123 метр пөстүн камналызын чедип алган. Бо ажылга быжылга цехиниц ажылчыныры улуг роаду ойноаа. Быжыкчы В. Тресцова хепти быжым турар үедө быжымдыларын эвезедир талазы-биле улуг дуржулганы чедип алган. Пөстүн камналызын чедип алыр дөш чаа-чаа аргаларын тып, бөдүнүц өөргү-биле сүмелешип турар.

Дааранылга комбинадыныц салбырлары чурттага хандырылганынц мастерскаалы болгаш ателье январь айда багай өвөс көргүзүлгөү чедип алганнар. Ательедө ажылдаар чериниц дакнын чоруну узуткап, ажылчынырынц бүдүрүчүлүүгү ажылдакчыны таарымчалык байламы тургузар дөш бир эелчегиниц ажылчынырын администрация чери чурттага хандырылганынц мастерскаалычче көжүргөн. Ол чорук ай планын күүседиринге улуг идигни берген.

Эрткен чылдын дөртүчү кварталында социалистиг чарышты үрө-түрүндөш кал-бартышшаан, бааран бүдүрүп талазы-биле Кызылда бүдүрүлгө чараларын эки көргүзүлгөү болган дөш алган СЭКП хооромунун болгаш хоорүтүскомунун шилчип кызыл тугун быжык-биле тудар дөш комбинаттын кезигүүнери алган хүлээлгелерин эрестиг күүседип турарлар.

Парлакчылар соңгулдаларга уткуштур

ССРЭ-нин Дээди Советинге 1954 чылда болган соңгулдалардан бээр бистин типографияныц техниктиг хандырылганы дыка эйжзөн, а оон мергежилдиг кадрларынны саны өскөн дээрини демгелзери чугула. Оон түндүгүндө чүгөлө 1957 чылда бестин нити болгаш баараныц продукция бүдүрүлгөү чыл планын типографияныц коллективни хуусаа бетинде элзөн ажыр күүсеткен, күш-ажылдын бүдүрүчүлүү 5,7 хуу бедзөн, продукцияныц бот-үнесин 5,3 хуу чингезен, ландан ажыр 122 муң рубль түндүгү камналга чедип алдынган.

Улуг Октябрьныц 40 чыл өнгө алдар болдурган чарышка өң бедик көргүзүлгөүни типографияныц ажылчыныры эштер Бражникова, Королева, Петрова, Камыникова, Пономарева, Селемей, Ярова, Саморова, Федорова болгаш ош-да өскелер чедип алган. Типографияныц бүдүрүлгө шөлүн алгандарын, элзөн каш цехтерини дерикшинерин чазарттырын, күш-ажылды механизастаарын боттандырган. Ол чорук күш-ажылдын бүдүрүчүлүүн бедиринге, ажылчынырын күш-ажылды чингедиринге чугула роаду ойноаа.

каш, бо чылдын бирги кварталда ажылдага киирер. «Линотип Н-4» деп бедик бүдүрүчүлүүгү чаа машинаны март айда, а сазын кестирер «ПВБ» деп чаа машинаны ийги кварталда ажылдадып эгелзээр. Үстүндө машиналарын чогуур хуусаанында ажылдага киирер чорук ажылчынырын күш-ажылды чингедир болгаш продукцияны шынарын бедилер, оон бот-үнесин чингедир, күш-ажылдын бүдүрүчүлүүн бедилер.

Парлак үндүргөн чамдык номнарынц болгаш солуннарынц шынары ам-даа чазык, илангыча чамдыкта куду шынарыц чуруктары солуннарга азы номнарга паралай бээр таарылгалар тургулаан. Бар четкестерини узуткаарыга, техниканы бедик бүдүрүчүлүүгү ажылдакчыларга бүдүрүлгө чериниц хөй-нитти организацияларын, ажылчыны бүрүзү чугула роаду ойноар ужураут.

СЭКП ТК-ныц декабрь Пленумунун Догтаалыга дүшүтүр бүдүрүлгени узуртуд башкаарынга ажылчынырынц казбөк киржилгезин хандырар дөш бүдүрүлгениц доктаамал ажылдаар чөвүлөд хуралын типографияда тургуукаан. Оон ажылдыга киржип боттарыныц төлөзөкчилерин цех бүрүзү соңгуп чоруткан, оларын составында 17 киши, оон иштинде 11 ажылчы чиннар бар. Олар үргүчү ажылдаар бүдүрүлгө чөвүлөд хуралынц даргасынга парлакчы Жаровтү, ораакчыныца—литотипист Шадрини, секретарыга—корректор Никифорованы сонгоаа.

Соңгулдалар хүнүнге алдар кылдыр ажылчынырынц алган бедиткен хүлээлгелерин, Хакасия областын типографияны-биле бистин коллективтиц 1958 чылда чарган социалистиг чарышынц негелзегерин оң чөвүлөд хурал чугаалашып өөргөш деткзөн. Соңгулдалар хүнүнге алдар болдурган социалистиг чарыштын тодогаргай хүлээлгелерин типографияныц ажылчыны бүрүзү болгаш алган болгаш ам эрестиг күүседип турар.

С. БЕРГЕР, область типографияныц директору.

ССРЭ-нин Дээди Советинге март 16-да болур соңгулдалар хүнүнге алдар болдурган боттарыныц хүлээлгелерин күүсеттишкзөн, типографияныц ажылчыныры январь айда бүдүрүлгө планын чедипкинини күүсеткенер.

Типография коллективиниц мурунда бо чылдын улуг соңгулдалар турар турар: чаа өөредилге чыланга чедир өөредилгени 24 агы-агы аттарлыг номнарын, политиктиг, уран-чотаал, көдөш ажыл-агый литературасын хөй санынц номнарын паралап үндүрер.

Областа база бир чугула бүдүрүлгө чери болур типографияныц техниктиг хандырылганын экижидиринге хөй түндүгү акша-хөрөнгөн күрүчө чыл бүрүдө берип турар. Дептерлерини кыдынын хариуга үш таладан дескелээр машинаны тургу-

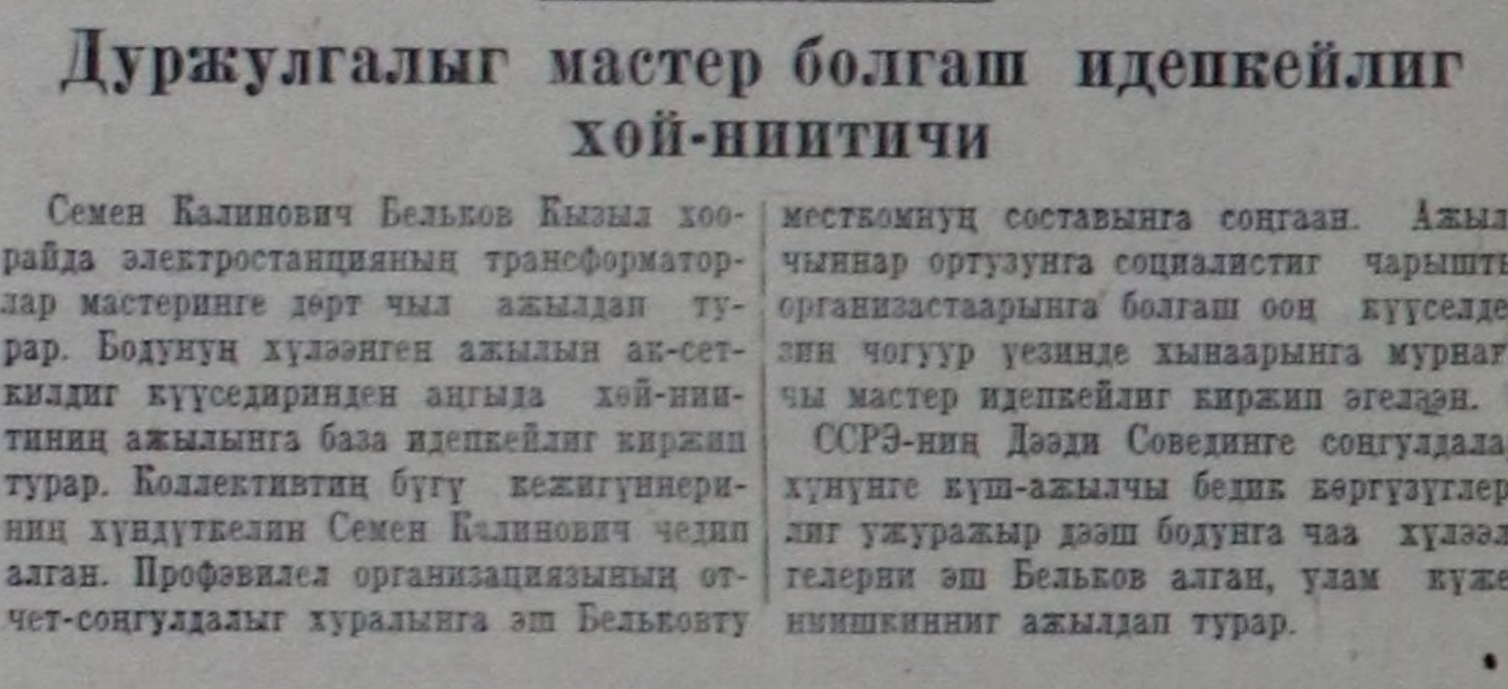
С. БЕРГЕР, секретарыга—корректор Никифорованы сонгоаа.

Дуржулгалыг мастер болгаш идепкейлиг хөй-ниттичи

Семен Калинович Бельков Кызыл хоорайда электростанцияныц трансформаторлар мастеринге дөрт чыл ажылдап турар. Бөдүнүц хүлээлгени ажылды ак-сеткилдиг күүседиринден ангыла хөй-ниттиниц ажылдыга база идепкейлиг киржиш турар. Коллективтиц бүгү кезигүүнериниц хүндүткелин Семен Калинович чедип алган. Профессиялыг организациянынц өт-чет-соңгулдалыг хуралыга эш Бельковту

местомнуц составыга сонгоаа. Ажылчынар ортузунга социалистиг чарышты организастаарынга болгаш оон күүселзегерин чогуур үезинде хынаарыга мурнакчы мастер идепкейлиг кирайп эгелзээр.

ССРЭ-нин Дээди Советинге соңгулдалар хүнүнге күш-ажылды бедик көргүзүлгөүгү ужуражыр дөш бөдүмга чаа хүлээлгелерин эш Бельков алган, улам күдүнишкенин ажылдап турар.

Чурунта: дуржулгалыг мастер С. Бельковтүң ажылдап турары. Сөзү С. Товариштайны. Фотогу В. Лутновтуу.

Чурунта: Заводтун шуткулга цехи.

Кызыл туктуг коллективте

ССРЭ-нин күрүчө эрге-чагырганынц дээди органыга соңгулдалар хүнүнге күш-ажылды белекчеп ужуражыр дөш социалистиг чарышты «Сельхозстанция» автобазанынч чозаачылары, бүгү ажылчыныры боттарыныц аразында улам калбартааннар. Эрткен чылдын сөөлүгү кварталында чедип алган күш-ажылды бедик көргүзүлгөү дөш СЭКП-нин Кызыл хоорому, хоорүтүском шилчип Кызыл туктуг бистин коллективте тымысаан.

Эрткен чылдын чедип алдынган чедипкинини быжылдапшышаан, автобазанын коллективни бо чылдын январь айда бүдүрүлгө планын 112 хуу күүсеткен болгаш бирги кварталдын бүдүрүлгө планын бүгү көргүзүлгөү айы-биле март 25-ке чедир күүседирин, апрель 1-ге чедир пландан ажыр автомашиналарын 100 муң тонна-километр чороруун чедип алмыр. 2500 кг бешини камаарын хүлээткен.

Чозаачылар эштер Арчумаев, Семерия, Роценко, Житков, Шемарина, ажылчылар эштер Онуэль, Ларина, Гончаров олар боттарыныц нормаларын хүн-бүрүдө 140—200 хуу чедир күүседип, соңгулда мурунуц социалистиг чарышынц тилекчилери болуп турарлар.

А. ГРИВИН,

Харытлаз АТП-ныц чозаачыны В. В. Ширани. Автомашинаны камны ажылдап, январь айнык планын 154 хуу күүсеттишаан, айнык дургузунда 164 кг кывар материалды камнап алган.

СОЦИАЛИСТИГ ЧАРЫШТЫН МУРНАКЧЫЛАРЫ

Областы типографияны дуржулгалыг өргүчүзү Е. А. Петрокова. Бүдүрүп турар продукцияны шынарын экижитишаан, эрткен айнык онаалгазын 105 хуу күүсеткен.

Кызылдын ыяштан эт-херексел кылар фабрикаанынч чазаныкчысы И. С. Батазов. Эрткен айнык бүдүрүлгө онаалгазын 173,7 хуу күүсеткен.

Хоорайны электростанцияныц башкарылга шитиниц декурыйны Н. М. Пивкина. Шитини апарыча чок ажылдаарын хандырдышаан, январь айнык планын 127 хуу күүсеткен.

Бүдүрүлгө планын ажыр күүсеткен

Кызылдын ыяш заводунун коллективни даараныкчыларыныц Кыйгырыны деткивишаан, ССРЭ-нин Дээди Советинге болур соңгулдалар хүнүнге күш-ажылды чедипкинини ужуражыр дөш хайнышкенин ажылдап турар.

Завод январь айнык бүдүрүлгө онаалгазын ажыр күүсеткен болгаш область төвүнүн тудууларынга ландан дашкаар 265 кубометр турут материалдарын берген.

Бригадалар аразында социалистиг чарышка дилгилериниц бригадалык эки көргүзүлгөү болган. Эрткен айнык планын дилгилер 118,9 хуу күүсеткенер. Бригадалык кезигүүнери Митрашев, Клепов, Кислица, Пономарева болгаш ош-да өскелер хүнүнц онаалгазын бүдүн чартык хуууан кудулатпайын турарлар.

Дилгилерден ыяш белекчелчилер база-ла чыдып казбайын турар. Заводтун Кара-Сугда ыяш белекчеп турар ажылчыныры соңгулда мурунуц социалистиг чарышын калбартышаан, боттарыга алган бедик хүлээлгелерин кызымаккай күүседип турарлар. Турут материалдарын белекчээр-биле чергелештир оон сөөртүлгезин багай өвөс организастаттыган.

Л. ВЛАДИМИРОВ.

Ийги беш чылдың онаалдарын чедишкенин күүседир дээш

ПЕКИН. (СЭТА). Амгы үедө Кыдатта коммунисттик партия конференциялары өрттүп, ийги беш чылдың онаалдарын чедишкенин күүседир талазы-биле практиктик кемчелерин оларда чутулашкан турар.

«Жаньминьжибао» солунун дыңатканын ёзугаар алмрга, чоокта чаа Тяньчжоу хоорайга Ганьсу мөжүнү дугайында ККП-нын конференциясы болуп, бойдустун таарымча чок байдалдарын ужурунда «Ганьсууну хожунгайын» дугайында үр үенци иштинде туруп турган барыны уездик бодалды аңаа шыгыштыгүмчүзүн.

Улеттүр болгаш көзө ажал-агый бүтүргөзүн дык көдүрерин хандырар сорулга-биле ажал-агыйны бүтү адырларын партияны удурутугуны күштедирер дугайында шиттирер конференцияны киржикчилери хуэп алган. Ук мөжү 1958 чылда тарааның нияти чымдазын 1957 чылдың удуз 2.300 миллион чыны (чыны-0,5 кг) көвүдүр, хөвч чымдазын өрткөн чылда 176 мун даш турганын 1958 чылда 350 мун

даны (дань-50 кг) чедир, 10 миллион му (му 1/15 га) шөлүг ховуларга курдагыла ажалдарын боттандырар, чурт улеттүрүң продукциянын нияти үенци өрткөн чыны 150 миллион мөч турганын 60 чыны 310 миллион мөч чедир көвүдүрерин хандырар деп хуэзгөни бодуна алган.

Иштики Моодун автономнот районуң партия конференциясы февраль 6-тан 10-га чедир болган. ККП-нын район комитетинин бири секретари, ККП-нын ТК-ының Политбюро кезигүңгө кандидат Уаньфу конференцияга илеткел кылдып, ажалга тийди адыр даш шычашканын улам мнай хөжүдериңгэ болгаш улус ажал-агыйны хөжүдөзине чаа көдүрүшүңүңү хандырарыңны айтырарың дугайы чутулашкан.

10—15 чылдарың дугузуңда Иштики Моол аар индустрияң чутула сууру болуп, мыйтын болгаш аш-чөккөн сайырангай улеттүрүг болуп ужурут деп ол медөгөзүн. 10 чылдарың дугузуңда мыйтын баш саны 60 миллион баш чедир көвүдүр.

Хо Ши Минниң Ханойда ээп келгени

ХАНОЙ. (СЭТА). Индияга болгаш Бирмага чорааш ээп келген президент Хо Ши Минниң Вьетнамның Демократтык Республикасының найысмаы февраль 17-ле чымы-биле уткуп алган. Президентин болгаш оу үдөн чорааш кижилерин аэродромдан ВДР-нің премьер-министри Фам Ван Донг, Вьетнамның ажалчы чоннар партиясының Политбюроунун болгаш ВДР-нің чазанын кезигүнери, найысма-лаңдык хөй-ниитиниң төлөөчкилери уткуп алган.

Аэродромга Хо Ши Мин доңчу медөгөл кылгаш, ВДР-нің төлөөлөрүн Индияга болгаш Бирмага чорааны ол үш чурт-

тарның улустарының аразында найысма-лаңдык бижылаарыңа чутула ужурутудуң болуп, Азияны болгаш Африканың улустарының чангыс эвин бижылаарыңа иди берип, бодунуң ээлчөзиде бүгү делегейде тайбыңны күштерин бижылаарыңа бараан болуп дээрин аңаалан медөгөзүн.

Индияның президентин Прасад болгаш Бирма Эвеледин президентин У Ван Маунг чооклу үедө Вьетнамга келирин асааннар деп ол чутулашкан.

Чуртту каттыштырар даш демиселге ады-чуртчулар чаа-чаа чедишкениңердиң бодурун Хо Ши Мин күзеп чутулашкан.

Великобританияның компартиязының Лондон округ комитетинин хуралы

ЛОНДОН, 17. (СЭТА). Эрткен медельдиң төчүрүңдө «коммунисттер тайбың даш база консерваторларын баштар чегин хөртүлгүзү даш» деп дозунуңун ала-биле Великобританияның Коммунисттик партиязының Лондон округ комитетинин хуралы болган.

Великобританияның компартиязының күүсөкчи комитетинин өмүзөсүндөн компартияның чингиче секретари Джон Голланд хуралды киржикчилеринге байыр чедирип чүвө чутулашкан.

Хуралга чүвө чутулаан илеткел кылган Лондон округ комитетинин секретари Джон Мэгон консерваторларның политиказының түңнелинде Лондон округ болгалар-биле узуткашканын кылганымча кирип турар деп медөгөзүн. «Хөй-ниитиниң санал-оңалы ол кылганымча узуткашканын негеп турар деп ол айткан, ол дугайың лейбористтик профивилдериниң болгаш кооператив организацияларының, тайбың камгалааның яны-бүрү комитеттериниң резолюциялары, ол мыйшаң тайбың камгалааның Англи комитетинден чорудуп турар кампанияның калбак деткичези хөчөчөлүк турар.

Дарааныңа үр-чала болза бедик денелге чутулашканын организа-торлар, дугурутгаларын чедип алымын шиттирерин-биле негеп турар тайбың камгалаачыларының хөй санын күзөлдүрүп каттыштырар болуп деп илеткелче чутулашкан. Санал-оңаларга каршылаш чүдүрерин баштаарың ол чутулашканын чорударын күзөлдүрүп чалык кижилериниң медөгөлдери бар-лаз болза «дугурутгаларын чедип алымын» бис айтп турар бис.

Коммунисттер болза тайбың камгалаан даш улустун харымсалганын бодуштуңу хууда ажал-чорудулаарың-биле камгаш чок деткирп ужурутуп бис деп Мэгон оон мнай айткан. Оон-биле холбаштырар ярадуз чөпсөкчи дүжүр даш демиселге ажалчы шимчөшкениң организа-цияны

ларының кады-ажылдарыңа күштелдирериниң сорулгазы ол айткан.

Иштики айтыртылгаш доктаагаш, туду-жугуларың, машина туду-жугуларың, дарааныңа ажалчынының болгаш улеттүрүң өскө-даа адырларың ажалчынының ортуңуңа ажал чок чорук Лондонга өскенин илеткелди айткан. Бажың хөзөмдөң дугайында дүрүм чок хөйбүдүрү, социал кемчелерге ажалчының кызырарыңа узуз демиселди күштедирерин, ол мыйшаң ам болуп муниципалдык оргулаар үенди муниципалдык чөвүлдерге тештилетки ажалчыларын сонурун чедип алымын ол кыйтырган.

Тайбың дугайында резолюция хуралга чангыс эл-сеткилдиг хуэзоп алгаш. «Лаймың америк политиказы-биле эсеткил каттыштырар турар чорукту узуткаш мыйгы чазактыг болуп деп Лондонун миллион-миллион чурттакчыларың күзөлдүр» ол резолюцияда плередиң турар. Резолюция болза Американың мериг-агар чүштериниң штавы туруп турар Лондон чоогунда Руслелеге март 1-де организаастар чыккалды деткирер кыйтырды турар. «Тайбың чедип ап турар бүгү кижилер-биле кады ажалчыларың» эргежок чутулазы ол «резолюцияда айтып турар.

Кипр дугайында хуралга хуэзоп алган резолюция болза ол ордулук чоңуну бодурун хуэзоп көрүп, бот-тускайлаң чорукка бүрү өргөлдү болурун негеп база чижээ, Кипри НАТО-нуң баазы кылгараалын доктадып дугайында, «ылган ордулукту грек болгаш база турк иди кезекке хуваар дээр бужар баа идея дугайында өске саналдарын чалдыктын турар. Хуралдын киржикчилери кипр удуштуң төлөөчкилери-биле кады бот-тускайлаң чорук дугайында айтыртылгаш талазы-биле чутулашканын чорударын негеп турар.

Францияга немелде соңгулдаларга компартияның кандиданың тиелелгези

ПАРИЖ. (СЭТА). Француз Коммунисттик партия парламентиниң чамдык соңгулдаларыңа чаа кайгачык тилелгени чедип алган. Марсельге болган немелде соңгулдаларга бодулашканын ийги чорудулазыңа Коммунисттик партияның кандидаты Пьер Дуаз Национал хуралын дупталыңа соңгуттурган, ол даш 106273 кижиз бадмаан азы бүгү бадлашканын кирешкениңиң 38,94 хуузу болуп.

Социалисттик партияның кандидаты Андре болгаш «хамаарышпас республика-

чы» Фрессине аштырышканыга таварышкан.

Соңгулдаларың түңнелдерин үнеде-вишаан, «Юманите» солунун бижип турары болза; «Марсельчилерин бадлашканын бүтү демократтарын, бүтү чөшкөннөр өртүрү турар. Ол тилелге болза реакцияның аштырарын айтп турар болгаш чөвө идеяларын негептерешкенин Гайарың чааа кичөөңгөйгө азы ужурутуп турган.

Азия болгаш Африка чурттарының херэеженнеринин делегей конференциясы

КОЛОМБО. (СЭТА). Азия болгаш Африка чурттарының херэеженнеринин делегей конференциязының баштайгы пленардык хуралы февраль 16-да болган. Төлөөлөрүн баштырары боттарың чурттарының херэеженнеринин ажал-чорудулазыңа дугайында болгаш саат чок шиттирерлерин негептиңиң турар өйү келген айтыртылганы дугайында медөгөлдөр кылган.

1949 чылдың соонда Кыдаттың херэеженнеринин бадламыга болган үдөлөп ескерлишкениң дугайында болгаш чурттуң амырларыңа херэеженнерин улам-на өзүп турар резолюция дугайында Кыдат Улус Республикасының төлөөлөрүн баштың Ши Янның медөгөлдөң улуз кичөөңгөй-биле дыңчаан.

Кур-нуң КНО-да бодунуң олудун дүрүч чөккө алаанын медөгөзөң, Кыдат төлөөлөр КНО-нуң азы оң тускайлаңган организаацияларың киргенин мыйгы илеткелдерин чутулашканын көрүңгө кирешес деп ол чутулашкан. Илеткелдер конференцияның чедишкениң болурунга база Азия болгаш Африка чурттарының

херэеженнери-биле Кыдат херэеженнериниң кады ажалчыларын болгаш найысма-лаңдык бижылаарыңа иди бээр даш бүгү-ле бодунар аргалык чүдүлдери кылар бис деп Ши Ян чутулашкан.

Индонези төлөөлөрүн баштың Мариа Ултрах Сантосо амгы үедө эң-не чутула айтыртып болза, автономнот энергияны үрөдөшкениң сорулгазыңа азыс, харын тайбың сорулгага ажалчылар болуп турар деп бодунуң чутулазыңа медөгөзүн. Индонезий чөвө колонизацияны артышканын узуткаш талазы-биле индонези улуска дүз көрүтүп, голланд империалистерге удуз, Барын Прванни дедир эгидер даш демиселге Индонезияны узутун деткирерине конференцияны киржикчилерин ол кыйтырган.

Пакистаның төлөөчкени «Азия болгаш Африка чурттарында өөрдөлгө» деп илеткелди кылган. ЮНЕСКО-нуң төлөөчкени болза, Азияны болгаш Африканың чурттарында өөрдөлгөн хөжүдөзине иди бээр хөчөкч талазы-биле ол организаацияны ажал-чорудулазыңа дугайы дыңчатаан.

Дүшкүрүлүг чорукту кошкадыр болгаш тайбың дээш

РИМ. (СЭТА). Флоренцияга тайбың талалакчыларың национал конференцияны бодунуң ажалчы дооскан. Конференцияны киржикчилери итальянларга кыйгырың хуэзоп алган, чурт тайбың политиканы чоруткан турарын чедип алымын оларны мыда кыйгырып турар.

Бүш-ажылдык бүгү-ниити итали конфедерацияның секретари Сидеа кезекчи хуралга санал берип тургаш, бүгү ажалчы чоңуну—КНИ-ның кезигүнериниң мурнунда конференцияны киржикчилерин байыр чедирип, оларны сорулгаары-биле эл-сеткил каттыжышканын илеткелдөө.

Оң даразында тайбың талалакчыларың шимчөшкениң итали комите-

диниң чингиче секретари Честе Негарвиле түңел чутулаан кылган. Конференцияны төлөөлөрү бүгү итальянларга кыйгырың хуэзоп алган.

Хоорайны болгаш көдөң ажалчы чоннарыңа, негептер, эртеңиң болгаш култураның чүдүчү ажалчыларыңа, тайбың даш, эртең болгаш култура талазы-биле кады ажалчыга даш демиселерин күзеп турар бүгү-ле кижилерге кыйгырың салышсаң, тайбың даш, дүшкүрүг чорукту кошкадыр даш, көрүшкүңүң чорукту узуткаш даш, амырларын тилелгези даш кемиселге каттыжарың оларны конференцияны төлөөлөрү кыйгырып турар.

Египеттиң болгаш Сирияның чөпсөкчиг күштерин каттыштырар дугайында шиттир

КАИР. (СЭТА). Парламенттиң медөгөл турарын ёзугаар алмрга, сирый армияны штавының начальниги генерал Афи Бизриңгэ Каирге чоруткан чутулашканын бадлаш болза, Египеттиң болгаш Сирияның чөпсөкчиг күштерин каттыштырар дугайында долу дугурутгаларын чедип алганы-биле доозулган. Каттышкан араб республиканы тургусканын чарла-

ны-биле холбаштыр египет-сирый кады командалык узуткаштар болгаш чаа чангыс аай командалык тургустунар.

Чөпсөкчиг күштерин чартып тургузар талазы-биле кемчелер чооклу үедө шуут боттанган турар деп генерал Бизри чарлага төлөөчкилеринге медөгөзүн.

Редактор К. С. ШОГУ.

ОБЛАСТЫН НАЦИОНАЛ ТЕАТРЫ
Февраль 20—21-де
М. Горькийниң
„Васса Железнова“
деп үш көжөгелги шийиниң тыва дылга баштайгы көрүтүлгелери болуп, Эгелээр кезекчиңиң 8 шакта.

Бажың иштинге ытты, динсти тургузарының чуруму
Чамдык чурттакчылар өрөз иштинге ытты болгаш динстейни тургузуп турарлар. Ол амытаннар аспаптарыңа хирин чыпшырп өккөп турар. Оларга кара ыт көчүг хөй чорур. ытты, динстейни дамчытыр кижиге колду чыпшынып, кижиз иштинге хоралык курттар кирип болуп.

Оң ужурундан чуртталга бажың иштинге ол амытаннарны тургузары сөөкөттинмей турар.

Оларны бажың иштинге тургузар даш кижиз бүгү чурттакчыларың чөшкөзүн алган, үрүгүч чуп, аштан арылган турза чогуур. Ол амытаннарны чангыс чөргө тускай чамдык кылгаш тургузар. Орун-кечек кырыче мт, динстей үндүрүч чере болбас. Динстейге тускай хааржакты белеткеш, оң иштинге алазыны уруп, ону хун-бүрдө солуп турар. ытты үрүгүч дашкар үндүрүп, алгаралдын турза өң.

Амытаннарны кижиниң чөмөннөр саваларыңдан кемгерип болбас. Оларга тускай саваларын белеткеш, ыт сүт-биле хун-бүрдө чууру чутула. Амытанны тутканды холдарын доп-доран чуур узурут. ыттың чуруму салгырыңа ылангыя урууларын чандыктырары херек.

Тыва областың санитар-чырыдышкын бажыңы.

В. НИКОЛАЕВ.

Германияның Федеративтик Республикасы. Бремен, Бремерсхафен, Делменхорст болгаш Ганноверда хоорайларда 7 чус муң пос-тавазы ажалчылары ажал төлөвирин улдаттырарын негеш ажал соксаткан. Чуртту: боттарының негелдесин бижип алган ажалчыларың завод ажинде турары.

Совет күрүне болгаш коммунизм тургузуушкунунга оң ролу

(Төңчүзү).

ун харымсалгалыг айбычаны. Бир эвес депутат соңгукчуларың идеяны шымыктырып шыдаас болза, кандыг-даа үедө оңу дедир кыйгыртып өргени соңгукчуларга Совет Конституцияны бижылган берип турар.

ССРЭ-нин Министрлер Чөвүдөңи СССР-ниң Дээди Советиниң мурнуңа, эвеледешкен болгаш автономнот республикаларын Министрлер Чөвүдөңи Эвеледешкен болгаш автономнот республикаларын Дээди Советтериниң мурнуңа, а Советтериниң күүсөкчи комитеттери—хамаарып турар ажалчы чоннар депутаттарының Советтериниң мурнуңа харымсалгалык болгаш өтөттүг болуп принципти СССР-ниң Конституцияны болгаш эвеледешкен база автономнот республикаларын конституцияларың тургусканы кайгачык улуз ужурутудуң болуп турар.

Депутаттарның соңгукчулар-биле харымсалгалык дугайында, чоңунч идеяны шымыктырып шыдаваан депутаттарын дедир кыйгыртып дугайында Конституцияны чүдүлдери үрөп турган чамдык таварышталар тургулааны билдирер. Ол мыйшаң Советтериниң сессияларын хөйбүр ёзугаар чымдырар хуууларын үрөп турган чүдүлдөр бар. СЭКП-ниң ХУ съездиниң ыныг практиканы шиттирерин буруу шапкан болгаш Конституцияны бүгү чүдүлдери шымык салгыны негеш.

Социалисттик хөйбүрү бижылаарың партия болгаш чааа улуз кичөөңгөй салып турар Ий-чангыс кижиге чүдүр чоруктуң үенди совет хөйбүрүлөрүн үрөп турган чоруктарың азы талазы-биле элөөн чутула кемчелерин ап чоруткан. СЭКП-ниң ХУ съездиниң бүгү партия, совет, профивилд организацияларының мурнуңа совет хөйбүрүлөрүн салгыны сөрөмчөлдөң-биле хайгаараар болгаш совет эрге чуруму база совет хаматчыларың өргөлдөрүн үрөп бөөр кижилерин сойгалаан илередир, база дүрүм

Чаа лейбористиг бөлүктү тургусканы

ЛОНДОН. (СЭТА). «Социализмниң тилелгези даш» деп чаа лейборист бөлүктү тургусканың дугайы тускай чарлаан деп англи парламта дыңчатаан.

Партияны тускай удурутгалың политиказыңа хөвч чок бүгү-ле чөвө уездик бөлүктөрүн каттыштырарың чаа бөлүк күзөп турар дээрин солуннар айтп турар. Парламент болза оңу «Гейтселеге ажал чөңгө» кылдыр көрүп турар. Чижээ, «Дейли мей» солунун хайгааракчы Уолтер Терри чаа бөлүккө мыйгы үнелдир берип, ук бөлүктү тургусканы Гейтселдин болгаш партияны чөвө уездик бөлүгүн аразында «чуртук чок тайбыңчалганы узуткаар» деп бижээ.

Партияны байдалы тодаргайлашсаң, партияны тускай удурутгалыңа чөвө уездиктерин амгы хөвч чок чорунуң чылдаганы болза, бирөөдө, консерваторларга бүтүрелги улам-на чидирип турар соңгукчу массалары лейбористер-

ин талазыңа оң хандыкшылар ишпек чок болуп турарыңа, ийле, иштики-даа, даптыгы-даа политиказың айтырарыңың талазы-биле консерваторларның чалаанга партияның удурутгалыңың кошкак оппозициянда болуп турар деп солуннар бижээ.

Парламент диннадыгыларын ёзугаар алмрга, «Социализм тилелгези даш» деп бөлүктө парламентиниң кезигүнерин Стивен Сунглар, Сибли Силвермон, Гарольд Дэвис, Конни Зиллиадус, Ян Миллар, Фредерик Мессер болгаш лейбористтик партияны өскө-даа көскү ажалчылар кирген.

Бөлүктүн кезигүнери иштики болгаш даптыкы политиказың яны-бүрү айтырарыңың талазы-биле комитеттерин тургускан. удурутгалыңа сонгаан болгаш Лондонга база чурттуң өскө-даа хоорайларыңа хуралдарын болгаш массалык митингтерин өрттирер бодалды деп «Дейли мей» солун дыңчатаан.

рин улам мнай калбартырын боттандырар, улеттүрү болгаш тудууга өргөлдөп башкаарын эде тургускан. Оон-биле холбаштыр бүдүрүгө черлерин болгаш тудууга удуруттуңуң кол улаанышканын чурттуң экономиканы райондарыңа шиттирер. Бүгү совет кижилерин чөвө-ажалчы ишпекчи улам мнай көдүреринге, база күрүңн өргөлдөп башкаарыңа, ажал-агый болгаш култура тургузуушкунуңуң айтырарың шиттирээрине өргө оларын улам-на калба-биле кийриштеринге, тус-түс черлерге совет кижилерин идеяның өзөгөңгө бө бүгү чүдүлдөр улуз иди болуп турар.

Хөй-ниити политикти амырларга ажалчы чоннарын идеяныг кириштериниң күштүг бырамы болуп турар профивилдериниң ажалчы дугайында СЭКП ТК-ның декабрь Пленумунуң шиттирер Совет демократияны улам мнай хөжүдөзүн хөчөңгө бараан болуп.

Күрүңн чок болу бээрини дугайында айтырарың шим билери теоретикти болгаш политикти улуз ужурутудуң болуп турар. Күрүңн шуут бүрү чок болу бээрине коммунизмни тургулаңа чедир тилелгези эргежок чутула деп марксизм-ленинизм өөрдөп турар. Совет улуска иштики болгаш даптыкы сорулгаары шиттирээрине күрүң эргежок чутула: а коммунизм тургузарыңа база даптыкы дайыннарды совет ниятидеди камгалаарыңа. ССРЭ-ге коммунизм тилелгези-биле кады Совет күрүңн бүгү иштики сорулгаары база күүсөттиң турар. Илеткелдөө бир азы империалисттик лагер хөвчөз артыр болза, чуртту камгалаар сорулга база хөвчөз артын халкы чутула чок.

Реалды империалисттик күштерин талазыңа чөпсөкчиг халлашканын айдымы шуут чок болганда, харын даптыкы дайыннарды камгалаар сорулга-биле шерини тургузарың эргежок чутула чок болуп болгаш даптыкы халлашканыңа чуртту камгалаарың эрге-хуэзөгөң чок болуп, күрүң эргежок чутула азы алар. Иччангаш бистик күрүңн чөвө эрге-хуэзөгөң ужурутудуң бистертен азыс, харын

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕСИ: Бызыл, Шетиникин дүдүчүзү, бажың № 3. Кудулура болгаш амырлар кидизиниң база бухгалтерияны 4—98.

ТЕЛЕФОННАРЫ: редакториң 3—62, редакториң ораалкызының, иштики информация кидизиниң 3—88, харымсалгалык секретарыңың, партияны амырлар, пропаганда, улеттүр болгаш транспорт, көдө ажал-агый кидизтериниң 3—68, чааа кидизиниң 3—65.

Булуңга өргөлдөң типографияны.